P R I E S T U P K Y

Kontakt: Okresný úrad Banská Bystrica
Nám. Ľ. Štúra 1
974 05 Banská Bystrica

Telefón: 048/4306 320
048/4306 322
048/4306 484
048/4306 420
048/4306 485

FAX: 048/4147 680

Priestupkové právo

Sústava noriem správneho práva, ktoré upravujú postih priestupkov, tvorí tzv. priestupkové právo podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o priestupkoch“), ktorý je základným prameňom priestupkového práva. Ustanovenia o priestupkoch sú obsiahnuté aj rade iných zákonov. Priestupkové právo tvorí rozsiahly, vnútorne prepojený celok.

Vymedzenie pojmu priestupok

Priestupkom je zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za priestupok výslovne označené v tomto zákone alebo inom zákone, ak nejde o iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitných predpisov alebo o trestný čin.

Subjektom priestupku

Môže byť len fyzická osoba, nie právnická osoba, t. j. občan SR, cudzinec, osoba bez štátnej príslušnosti, ak v čase spáchania priestupku dosiahla fyzický vek 15 rokov. Priestupok teda nemôže spáchať štát, štátny orgán, obec alebo hociktorá právnická osoba.

Sankcie a ich základná charakteristika

Právnym následkom spáchania priestupku je sankcia. Za priestupok možno **uložiť sankcie:**

- **pokarhanie,**
- **pokutu, zákaz činnosti,**
- **prepadnutie veci**

a ochranné opatrenia

- **obmedzujúce opatrenie,**
- **zhabanie veci.**

Sankcia za priestupok je fakultatívnym právnym následkom a nie obligatórnym. Základné pravidlá pre ukladanie sankcií a ochranných opatrení sú uvedené v §§ 11 – 18.

Od uloženia sankcie možno upustiť, ak k náprave páchateľa postačí samotné prejednanie priestupku (§ 11 ods. 3).

Pokuta je majetková sankcia, ktorej závažnosť je daná primárne jej výmerou.

Zákaz činnosti je sankciou obmedzujúcej povahy. Zákaz činnosti možno uložiť, len ako to zákon ustanovuje pri konkrétnom priestupku.

Prepadnutie veci ako sankciu možno uložiť za **predpokladu, že**

- **ide o vec, ktorá patrí páchateľovi priestupku,**
- **bola použitá na spáchanie priestupku, alebo bola priestupkom získaná.**

Začatie konania o priestupkoch

Konanie o priestupkoch sa začína z úradnej povinnosti a na návrh postihnutej osoby. Podkladom na začatie konania môže byť:

- oznámenie štátneho orgánu, obce, občana,
- poznatok z vlastnej činnosti správneho orgánu,
- postúpenie veci orgánom činným v trestnom konaní,
- správa o výsledku objasňovania priestupku.

Návrh postihnutej osoby možno podať najneskôr do 3 mesiacov odo dňa, keď sa navrhovateľ o priestupku /o postúpení veci orgánom činným v trestnom konaní) dozvedel a v návrhu musí byť uvedené:

- kto je postihnutou osobou,
- koho navrhovateľ označuje za páchateľa,
- kde, kedy a akým spôsobom sa mal priestupok spáchať.

Účastníkmi priestupkového konania sú

- **obvinený z priestupku,**
- **poškodený, ak ide o prejednávanie náhrady majetkovej škody spôsobenej priestupkom,**
- **vlastník veci, ktorá má byť zhabaná, alebo bola zhabaná, a to v časti konania týkajúcej sa zhabania veci,**
- **navrhovateľ , na návrh ktorého bolo začaté konanie o priestupku.**

Odloženie veci

Procesnoprávny inštitút odloženia veci je upravený v ustanovení § 66 zákona o priestupkoch.

Podľa ods. 1 správny orgán vec odloží bez toho, aby začal konanie, ak osoba podozrivá z priestupku:

a) požíva výsady a imunitu podľa medzinárodného práva alebo podľa zákona,
b) v čase spáchania priestupku nedovŕšila pätnásty rok svojho veku alebo trpela duševnou poruchou, pre ktorú nemohla rozpoznať, že svojim konaním porušuje alebo ohrozuje záujem chránený zákonom alebo nemohla ovládať svoje konanie,
c) zomrela pred začatím konania.

Podľa ods. 2 správny orgán ďalej vec odloží, keď

a) došlé oznámenie (§ 67 ods. 2) neodôvodňuje začatie konania o priestupku alebo postúpenie veci podľa § 71,
b) o skutku sa vedie trestné stíhanie alebo konanie na inom príslušnom správnom orgáne,
c) o skutku už právoplatne rozhodol správny orgán alebo orgán činný v trestnom konaní alebo sa o skutku rozhodlo v blokovom konaní,
d) o skutku sa už rozhodlo v kárnom alebo disciplinárnom konaní a uložené opatrenie sa považuje za postačujúce,
e) zodpovednosť za priestupok zanikla,
f) návrh na začatie konania o priestupku (§ 68 ods. 2) bol podaný oneskorene.

Podľa ods. 3 rozhodnutie o odložení veci sa nevydáva. O odložení veci sa upovedomí len poškodený.

Postúpenie veci

Podľa § 55 ods. 3 zákona o priestupkoch, miestne príslušný správny orgán môže na uľahčenie prejednania priestupku alebo z iného dôležitého dôvodu aj bez súhlasu účastníkov konania postúpiť vec na prejednanie inému vecne príslušnému správnemu orgánu, v ktorého územnom obvode sa páchateľ zdržiava alebo má pracovisko.

Zastavenie konania:

Podľa § 76 ods. 1 zákona o priestupkoch, správny orgán konanie o priestupku zastaví, ak sa v ňom zistí, že

a) skutok, o ktorom sa konaná sa nestal alebo nie je priestupkom,
b) skutok nespáchal obvinený z priestupku,
c) spáchanie skutku, o ktorom sa koná, nebolo obvinenému z priestupku preukázané,
d) obvinený z priestupku požíva podľa medzinárodného práva lebo podľa zákona výsady a imunity,
e) obvinený z priestupku v čase spáchania priestupku nedovŕšil pätnásty rok svojho veku alebo trpel duševnou poruchou, pre ktorú nemohol rozpoznať, že svojim konaním porušuje alebo ohrozuje záujmy chránené zákonom, alebo nemohol ovládať svoje konanie,
f) zodpovednosť za priestupok zanikla,
g) o skutku už bolo právoplatne rozhodnuté správnym orgánom alebo orgánom činným v trestnom konaní.,
h) za priestupok bola uložená bloková pokuta,
ch) o skutku už bolo rozhodnuté v disciplinárnom alebo kárnom konaní a toto rozhodnutie sa považuje za postačujúce,
i) obvinený z priestupku zomrel,

j) navrhovateľ vzal svoj návrh na začatie konania späť alebo sa nedostavil na ústne pojednávanie bez náležitého ospravedlnenia alebo bez dôležitého dôvodu, hoci bol riadne a včas predvolaný,
k) v konaní o urážke na cti došlo k zmieru,
l) vec bola postúpená podľa § 71 po začatí konania.

Podľa ods. 2 odvolanie proti rozhodnutiu o zastavení konania je prípustné len vtedy, ak bolo zastavené podľa ods. 1 písm. a), b), c) a j), v týchto prípadoch sa rozhodnutie o zastavení konania účastníkom konania oznamuje, v ostatných prípadoch sa rozhodnutie o zastavení konania vyznačí v spise a účastníci konania sa o zastavení konania len upovedomia.

Blokové konanie

Podľa § 84 ods. 1 zákona o priestupkoch, za priestupok možno uložiť pokutu v blokovom konaní, ak je spoľahlivo zistený, nestačí dohováranie a obvinený z priestupku je ochotný pokutu (§ 13 ods. 2) zaplatiť.

Podľa ods. 2 proti uloženiu pokuty v blokovom konaní sa nemožno odvolať.

ODVOLANIE

Podľa § 81 ods. 1 zákona o priestupkoch, sa **proti rozhodnutiu o priestupku môže odvolať v plnom rozsahu len obvinený z priestupku**, a ak ide o mladistvého, v jeho prospech aj jeho zákonný zástupca a orgán starostlivosti o dieťa.

Podľa ods. 2 **poškodený sa môže odvolať len vo veci náhrady škody.**

Podľa ods. 3 **vlastník zhabanej veci sa môže odvolať len proti časti rozhodnutia, v ktorej sa vyslovuje zhabanie veci.**

Podľa ods. 4 **pri priestupkoch, ktoré možno prejednať len na návrh, sa môže navrhovateľ odvolať len proti tej časti rozhodnutia, ktorá sa týka vyslovenia viny obvineného z priestupku alebo povinnosti navrhovateľa uhradiť trovy konania, môže sa tiež odvolať proti rozhodnutiu o zastavení konania** (§ 76 ods. 2).

Podľa ods. 5 **včas podané odvolanie proti rozhodnutiu o priestupku má odkladný účinok, ktorý nemožno vylúčiť.**

Preskúmanie rozhodnutia o priestupku súdom

Podľa § 83 ods. 2 **návrh na preskúmanie rozhodnutia o priestupku súdom možno podať až po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku v správnom konaní.**

Podľa ods. 3, na podanie návrhu podľa ods. 2 sú oprávnení účastníci konania (§ 72) v rozsahu, v akom sú oprávnení podať odvolanie (§ 81).

Osobitné ustanovenie o mladistvých

Podľa § 19 ods. 1 pri posudzovaní priestupku osoby, ktorá v čase jeho spáchania dovŕšila pätnásty rok a neprekročila osemnásty rok svojho veku (ďalej len „mladistvý“), sa prihliada na osobitnú starostlivosť, ktorú venuje spoločnosť mládeži.

Podľa ods. 2 priestupok mladistvého nemožno prejednať v rozkaznom konaní.

SANKCIE za niektoré priestupky:

- Správny orgán **za priestupky vyskytujúce sa na viacerých úsekoch správy podľa § 21 ods. 1 zákona o priestupkoch, priestupku sa dopustí ten, kto**

a) neoprávnene zhotoví reprodukciu ceniny alebo neoprávnene zhotoví alebo uvedie do obehu predmet, ktorý by mohol byť zamenený s ceninou alebo pečiatkou štátneho orgánu, obce alebo organizácie, bez úmyslu obohatiť sa alebo sfalšovať verejnú listinu alebo uvedené predmety,
b) úmyselne uvedie nesprávny alebo neúplný údaj orgánu štátnej správy alebo obci alebo mu požadovaný údaj zatají, hoci má povinnosť takýto údaj uviesť,
c) úmyselne neoprávnene užíva vedeckú alebo umeleckú hodnosť alebo titul absolventa vysokej školy,

a podľa § 21 od. 2 zákona o priestupkoch m o ž n o uložiť pokutu do 99 €,

d) úmyselne zničí, poškodí alebo neoprávnene odstráni alebo poruší uzáveru alebo úradnú značku,
e) úmyselne zničí, poškodí alebo neoprávnene odstráni verejnú vyhlášku alebo pozmení jej obsah,
f) úmyselne podá nepravdivú alebo neúplnú svedeckú výpoveď v správnom konaní alebo podá nepravdivé alebo neúplné vysvetlenie orgánu oprávnenému objasňovať priestupky alebo uvedie nepravdivý údaj v čestnom vyhlásení pred orgánom štátnej správy alebo obce,
g) úmyselne neoprávnene sa vydáva za verejného činiteľa,
h) úmyselne nedodrží obmedzujúce opatrenie uložené v priestupkovom konaní**,**

a podľa § 21 ods. 2 zákona o priestupkoch m o ž n o uložiť pokutu do 165 €.

Správny orgán **za priestupky na úseku všeobecnej vnútornej správy podľa § 42 ods. 1** zákona o priestupkoch**,** priestupku sa dopustí ten, kto

- úmyselne poškodí, zneužije alebo zneváži štátny symbol alebo iný symbol chránený všeobecne záväzným právnym predpisom,
- neoprávnene si prisvojí alebo úmyselne zneváži vyznamenanie alebo čestné uznanie udeľované štátnym orgánom,

a podľa § 42 ods. 2 zákona o priestupkoch m o ž n o uložiť pokutu do 99 €.

Správny orgán **za priestupok na úseku práva na prístup k informáciám podľa § 42a ods. 1 zákona o priestupkoch**

- priestupku sa dopustí aj ten, kto vedome vydá a zverejní nepravdivé, neúplné informácie, kto poruší povinnosť určenú osobitným predpisom alebo ten, kto vydaním rozhodnutia alebo príkazu**,** alebo iným opatrením zapríčiní porušenie práva na sprístupnenie informácií,

podľa § 42a ods. 2 zákona o priestupkoch m ô ž e uložiť pokutu do 1 659 € a zákaz činnosti až na dva roky.

Správny orgán **za priestupky proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 zákona o priestupkoch, priestupku sa dopustí ten, kto**

a) inému ublíži na cti tým, že ho urazí alebo vydá na posmech,

a podľa § 49 ods. 2 zákona o priestupkoch m o ž n o uložiť pokutu do 33 €

b) inému z nedbanlivosti ublíži na zdraví,
c) úmyselne uvedie nesprávny alebo neúplný údaj pred štátnym orgánom, pred orgánom obce alebo pred organizáciou za účelom získania neoprávnenej výhody,
d) úmyselne naruší občianske spolunažívanie vyhrážaním ujmou na zdraví, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obvinením z priestupku, schválnosťami alebo iným hrubým správaním,

a podľa § 49 ods. 2 zákona o priestupkoch m o ž n o uložiť pokutu do 99 €,

e) od iného násilím sám alebo za pomoci ďalších osôb vymáha majetkové práva alebo práva z nich vyplývajúcich, o ktorý sa domnieva, že mu patria bez vykonateľného rozhodnutia príslušného orgánu,

a podľa § 49 ods. 2 zákona o priestupkoch m o ž n o uložiť pokutu do 331 €

f) napomáha osobnou účasťou násilnému vymáhaniu majetkových práv alebo práv z nich vyplývajúcich, hoci na ich vymáhanie niet vykonateľného rozhodnutia príslušného orgánu,

a podľa § 49 ods. 2 zákona o priestupkoch m o ž n o uložiť pokutu do 99 €.

Správny orgán za **priestupok proti majetku podľa § 50 ods. 1 zákona o priestupkoch**

- priestupku sa dopustí ten, kto úmyselne spôsobí škodu na cudzom majetku krádežou, spreneverou, podvodom alebo zničení alebo poškodením vecí z takého majetku alebo sa o takého konanie pokúsi,

a podľa § 50 ods. 2 zákona o priestupkoch m o ž n o uložiť pokutu do 331 €.

Paušálna suma trov konania o priestupku je podľa vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 411/2006 Z.z., ktorou sa ustanovuje paušálna suma trov konania o priestupku 16 €.

Rozkazné konanie

Podľa § 87 ods. 1 zákona o priestupkoch, ak je nepochybné, že obvinený z priestupku sa priestupku dopustil a ak vec nebola vybavená v blokovom konaní, môže správny orgán bez ďalšieho konania vydať rozkaz o uložení sankcie za priestupok (§ 13 ods. 2).

Podľa ods. 3 rozkaz má rovnaké náležitosti ako rozhodnutie o priestupku. Oznamuje sa vždy písomne.